

Reisjärven pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset

Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) edellyttää, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus luokittelee ja rajaa pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E. Luokitus perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen lainsäädännön muutokseen (1263/2014, luku 2a). Uuden lainsäädännön myötä kaikkia aikaisemmin luokiteltuja pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankinnan käyttöön soveltuvuuden kannalta kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran.

1-luokkaan kuuluvat alueet ovat vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, joiden vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. 2-luokkaan luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuvat 1-luokan mukaiseen käyttöön. Lisäksi E-luokkaan luokitellaan pohjavesialueet, joiden pohjavedestä jokin pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E, 2E tai E). Aikaisemmin käytössä ollut luokka III poistuu käytöstä ja siihen kuuluvat alueet joko luokitellaan uudelleen luokkiin 1, 1E, 2, 2E tai E tai poistetaan pohjavesialuerekisteristä (POVET). Aiemmin poistetut pohjavesialueet (luokka IV) tarkastellaan uudelleen edellä mainitulla tavalla. Pohjavesialueluokat ilmaistaan jatkossa arabialaisin numeroin, jotta uusien säännösten perusteella luokitellut alueet voidaan erottaa aikaisemmin luokitelluista alueista.

Pohjavesialueiden hydrogeologinen kuvaus ja vedenotto

Kantinkankaan (1169101) pohjavesialue on luode-kaakkosuuntaisen pitkittäisharjujakson osa, joka jatkuu luoteisosastaan Reisjärven pohjalla. Muodostuma on osittain kerrostunut kallioperän heikkousvyöhykkeeseen eli ruhjeeseen. Muodostuman keskiosan aines on vettä hyvin johtavaa soraa ja hiekkaa ja lievealueet ovat hiekkaa ja hienoa hiekkaa. Kerrospaksuudet muodostuman keskiosassa ovat yli 20 metriä. Pohjavettä purkautuu Köyhänjärveen ja Reisjärveen sekä ympäröiville suoalueille. Pohjaveden varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala on korjausten jälkeen 1,18 km² ja arvioitu antoisuus on 900 m³/d. Vuonna 2016 alueelta otettiin pohjavettä noin 325 m³/d.

Vierikangas (1169102) sijaitsee samalla harjujaksolla kuin Kantinkangas. Harjumuodostuma on Köyhänjärven puoleisessa päässä kapea, mutta laajenee laakeaksi, deltamaiseksi muodostumaksi. Vierikankaan eteläisillä lievealueilla on rantavalleja. Pohjaveden varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala on korjausten jälkeen 1,11 km² ja arvioitu antoisuus on 700 m³/d. Alueen vettä käyttää 6 taloutta.

Köyhänjärven (1169103) pohjavesialue sijaitsee luode-kaakkosuuntaisen kallioperän heikkousvyöhykkeen reunalla. Pääosa pohjavedestä muodostuu ympäröivillä pelto- ja moreenialueilla. Lisäksi osa vedestä saattaa muodostua rantaimetyksellä. Peltoviljely pohjavesialueella saattaa kohottaa pohjaveden typpipitoisuuksia ja orgaanisen aineen määrää sekä vaarantaa muutoinkin pohjaveden laatua. Pohjavesialue on korjausten jälkeen pistemäinen. Alueen arvioitu antoisuus on 50 m³/d. Alueen vettä käyttää 21 taloutta.

Reisjärven pohjavesialueiden uudelleen luokitus ja rajausmuutokset

Kantinkankaan (1169101) ja Vierikankaan (1169102) pohjavesialueiden rajauksia on tarkistettu vuonna 2018 alueille tehtyjen maaperäkairauksien perusteella. Pohjavesialueiden muodostuma-alueen rajausta on muutettu tutkimustulosten perusteella niin, että alueen maaperän vedenläpäisevyys maanpinnan ja pohjavedenpinnan välillä on vähintään hienohiekan läpäisevyyttä vastaava. Pohjavesialueen ulointa rajaa on myös korjattu tutkimustulosten perusteella vastaamaan nykyistä suositusta. Köyhänjärven (1169103) pohjavesialue muutettiin tutkimustulosten perusteella pistemäiseksi.

Kantinkankaan, Vierikankaan ja Köyhänjärven pohjavesialueiden luokitus pysyy uuden luokitusmenetelmän mukaisesti 1-luokassa eli vedenhankintaa varten tärkeinä pohjavesialueina.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat ylitarkastaja Heikki Kovalainen (puh. 0295 038 356) ja geologi Helena Vikstedt (puh. 050 351 1563) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Vaihteen puhelinnumero on 0295 038 000.

Oulussa 9. tammikuuta 2019

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus